

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **N. D.,** zast. Mgr. Sandrou Podskalskou, advokátkou, se sídlem Údolní 567/33, Brno, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje,** se sídlem Pražská 558, České Budějovice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 1. 2016, č. j. 10 A 4/2016 – 15,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 1. 2016, č. j. 10 A 4/2016 – 15, a rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, Odboru cizinecké policie ze dne 1. 12. 2015, č. j. KRPC-112902-58/ČJ-2015-020023, **se zrušují**.

II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce, Mgr. Sandře Podskalské, advokátce, se sídlem Údolní 567/33, Brno, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 8.228 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.
Předcházející řízení

[1] Žalovaná dne 8. 8. 2015, pod č. j. KRPC-112902-12/ČJ-2015-020023, vydala rozhodnutí o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b)

zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), přičemž dobu trvání zajištění stanovila podle § 124 odst. 3 ve spojení s § 125 odst. 1 téhož zákona na 60 dní. Žalovaná vycházela při svém rozhodování z následujících zjištění. Žalobce vycestoval dne 11. 6. 2015 z Iránu, se zamýšleným cílem v Německu, kde plánoval požádat o azyl. Za pomoci převaděčů překročil postupně státní hranice Turecka, Bulharska, Srbska, Maďarska a České republiky, kde byl dne 6. 8. 2015 nalezen spolu s dalšími státními příslušníky Afghánistánu při kontrole Policie České republiky v nákladním prostoru malého nákladního vozidla směřujícího do Německa. Stejného dne byl policisty zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, resp. následně dne 7. 8. 2015 podle § 27 odst. 2 téhož zákona. Se žalobcem bylo dne 7. 8. 2015 zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění, neboť podle § 119 odst. 1 písm. c) bodů 1. a 2. zákona o pobytu cizinců pobýval na území České republiky bez cestovního dokladu, víza, resp. bez platného oprávnění k pobytu. Žalobce si je přitom dle jeho vlastního vyjádření vědom, že svým jednáním porušuje zdejší právní předpisy. Vzhledem k tomu, že hrozí reálné nebezpečí, že žalobce nevycestuje z území České republiky, ale bude se zde i nadále neoprávněně zdržovat, nepostačovalo dle názoru žalované uložení zvláštního opatření za účelem vycestování z území podle § 123b zákona o pobytu cizinců, resp. využití finanční záruky podle § 123c téhož zákona. Žalobce není vázán žádnými rodinnými, pracovními či jinými důležitými vztahy, které by mu území České republiky bránily opustit a nemá ani dostatečnost finanční hotovost. Doba zajištění cizince byla žalovanou stanovena s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění a ke skutečnosti, že cizinec nedisponuje žádným platným dokladem totožnosti.

[2] V návaznosti na výše uvedené rozhodnutí vydala žalovaná rozhodnutí ze dne 3. 10. 2015, č. j. KRPC-112902-45/ČJ-2015-020023, kterým podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců prodloužila dobu trvání zajištění žalobce o 60 dnů, a rozhodnutí ze dne 1. 12. 2015, č. j. KRPC-112902-58/ČJ-2015-020023 (dále též „přezkoumávané rozhodnutí" nebo „napadené rozhodnutí"), kterým prodloužila dobu trvání zajištění žalobce o dalších 60 dnů. V odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí žalovaná uvedla, že v době, po kterou byl žalobce zajištěn, se nepodařilo správní vyhoštění realizovat, neboť jeho totožnost se dosud nepodařilo ověřit, a tudíž mu nemohl být vystaven cestovní doklad potřebný k cestě do země původu. Žalovaná obdržela od Ředitelství služby cizinecké policie Praha informaci, že pořád probíhají konzultační pohovory žalobce s konzulem jeho domovského státu. Je zřejmé, že ověřování totožnosti a vyřizování cestovního dokladu je činěno ve lhůtách několika měsíců. V okamžiku, kdy bude dokončena příprava a vyhoštění bude realizováno, žalobce bude ze zajištění propuštěn, přičemž žalovaná na základě svých zkušeností předpokládá, že vyhoštění je reálné dokončit ještě v době trvání zajištění. Z důvodu existence nebezpečí, že žalobce by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodla žalovaná o prodloužení doby trvání jeho zajištění.

[3] Proti přezkoumávanému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu, v níž namítal, že žalovaná porušila § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod z důvodu, že zajištění neplní zákonný účel. V této souvislosti odkázal na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, dle které zbavení osobní svobody není svévolné, pokud proběhne v dobré víře a současně je úzce spjato s cílem zabránit zajištěnému cizinci v nepovoleném vstupu na území. Účel zajištění

přitom může ztratit své opodstatnění, je-li patrno, že vyhoštění je z nějakého důvodu nerealizovatelné. Ve smyslu judikatury Nejvyššího správního soudu je pak nutno trvat na tom, aby správní orgány při rozhodování o zajištění cizince zvážily, zda realizace vyhoštění je alespoň potenciálně možná. V opačném případě by zajištění postrádalo zákonem aprobovaného smyslu a cizinec by měl být neprodleně propuštěn na svobodu. Žalovaná se nicméně dle názoru žalobce vůbec nevypořádala s individuálními okolnostmi případu a zajistila jej zcela automaticky. Žalobce současně poukázal na informaci Kanceláře Veřejného ochránce práv, z níž vyplývá, že v roce 2015 bylo ke dni 20. 10. realizováno 75 správních vyhoštění, přičemž žádné z nich nebylo realizováno do Afghánistánu (přestože v dané době bylo vydáno 47 rozhodnutí o správním vyhoštění). Vyhoštění žalobce proto není reálně možné, a jeho zajištění tudíž neplní svůj zákonný účel. Žalovaná tak dle názoru žalobce postupovala nepřiměřeně a v rozporu se zásadami činnosti správních orgánů (nedostatečné zjištění skutkového stavu). Přezkoumávané rozhodnutí je v důsledku nedostatečného odůvodnění v rozporu také s § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

[4] Nedostatečné zjištění skutkového stavu spatřuje žalobce rovněž v tom, že žalovaná se řádně nezabývala možností existence vážné újmy v případě jeho návratu do Afghánistánu, přestože uvedl, že zemi původu opustil z důvodu strachu o svůj život. Žalobce je konvertita ke křesťanství, za což mu v Afghánistánu hrozí pronásledování, mučení a nelidské zacházení, neboť konverze ke křesťanskému vyznání je tam stíhána a ukládá se za ni trest smrti. Špatné zacházení s křesťany v Afghánistánu podpořil žalobce odkazem na víceré zprávy (např. Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických, UNICEF či některých zahraničních deníků). Navrácení žalobce do země původu by proto bylo v rozporu s čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, čl. 3 Úmluvy proti mučení a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalobce shledává nebezpečí vážné újmy též ve vážném ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích ozbrojeného konfliktu podle § 179 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců a také v tom, že jeho vycestování je v rozporu s mezinárodními závazky České republiky podle písm. d) téhož ustanovení. V této souvislosti poukazuje na skutečnost, že v zemi simultánně probíhá několik konfliktů, zejména mezi Talibanem a vládními silami a mezi Talibanem a tzv. Islámským státem. Důvody, pro které žalobce uprchl, se přitom žalovaná ve svém rozhodnutí téměř nezabývala a omezila se pouze na konstatování, že při hodnocení možnosti vycestování zpět do domovského státu vycházela ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra. Zmíněné stanovisko nicméně nereaguje na konkrétní a individuální důvody nemožnosti vycestování.

[5] Žalobce současně namítal, že žalované se nepodařilo prokázat, že nebezpečí maření nebo ztěžování rozhodnutí o správním vyhoštění ze strany žalobce je dostatečně reálné. I v této souvislosti poukazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců uvádí demonstrativní výčet skutečností odůvodňujících zmíněné nebezpečí a míří především na případy, kdy cizinec v minulosti hrubým způsobem porušil zákon o pobytu cizinců, a dále na případy, kdy je cizinec veden v evidenci nežádoucích osob. Žalobce vyjádřil přesvědčení, že jeho jednání nelze pod § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců podřadit. Závěrem žaloby následně žalované vytkl, že prodloužení doby trvání jeho zajištění neumožňuje dostatečný soudní přezkum. Z judikatury Nejvyššího správního soudu totiž plyne, že prodloužení zajištění by mělo být činěno v nejvýše zhruba měsíčních intervalech, čímž by byl jednak umožněn účinný

soudní přezkum, a správní orgány rozhodující ve věcech omezení osobní svobody by též následně byly přinuceny k častějšímu zkoumání splnění podmínek pro trvání zajištění. S ohledem na uvedené žalobce navrhl, aby krajský soud přezkoumávané rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

[6] Žalovaná ve vyjádření k žalobě ze dne 5. 1. 2016 setrvala na správnosti a zákonnosti svého rozhodnutí a poté zrekapitulovala podstatné části správního spisu, jakož i relevantní pasáže odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí. Následně navrhla, aby krajský soud žalobu zamítl.

[7] Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 12. 1. 2016, č. j. 10 A 4/2016 – 15, (dále též „napadený rozsudek“), žalobu v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), jako nedůvodnou zamítl. V odůvodnění blíže uvedl, že povinnost správního orgánu zabývat se samotnou potencialitou realizace správního vyhoštění cizince nastává pouze tehdy, pokud jsou tomuto orgánu v době rozhodování známy skutečnosti, které by mohly nasvědčovat tomu, že realizace správního vyhoštění nebude možná. Správní orgán tak nemá bez dalšího povinnost zabývat se tím, zda je vyhoštění vůbec uskutečnitelné; tuto povinnost má až tehdy, vyvstane-li nějaká skutečnost, ze které bude patrno, že realizaci vyhoštění nebude pravděpodobně možno provést. V nyní projednávané věci je přitom zřejmé, že žalované v průběhu správního řízení o vyhoštění nebyla žádná taková skutečnost známa. Žalovaná dovodila nutnost prodloužení doby trvání zajištění žalobce ze stále probíhajícího řízení o vydání cestovního dokladu, přičemž z aktuálních informací Ředitelství služby cizinecké policie v Praze plynulo, že i nadále probíhají pohovory žalobce s afghánským konzulem za účelem vyhotovení příslušného cestovního dokladu. Dle názoru krajského soudu lze konstatovat, že součinnost se zeměmi třetího světa, mezi něž patří i Afghánistán, není pružná a rychlá a pohybuje se v řádech týdnů. Skutečnost, že pro žalobce bylo potřeba obstarat příslušné doklady pro jeho vycestování, nevede automaticky k závěru, že realizace jeho správního vyhoštění nebude možná.

[8] Krajský soud dále poznamenal, že překážka, kterou by žalovaná byla povinna od počátku řízení zvažovat, a která by mohla vést ke zmaření realizace správního vyhoštění, by dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu měla být objektivního charakteru (např. pokud by v řízení bylo zjištěno, že cizinec je příbuzným občana Evropské unie). O existenci rodinného a soukromého života žalobce na území České republiky nebylo dle názoru krajského soudu možno ani uvažovat, neboť žalobce sám od počátku řízení tvrdil, že jeho cílovou zemí je Německo. Rovněž nemůže vést k úvaze o nemožnosti realizace vyhoštění žalobce skutečnost, že doposud nesdělil afghánskému konzulovi všechny potřebné informace ohledně své totožnosti. V nyní projednávané věci nevyvstala ani žádná jiná okolnost, která by žalovanou měla vést k závěru o nereálnosti, potenciální nemožnosti či nepravděpodobnosti realizace správního vyhoštění. Realizovatelností vyhoštění se přitom žalovaná podrobně zabývala na str. 3 a 4 přezkoumávaného rozhodnutí.

[9] K námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu krajský soud uvedl, že z přezkoumávaného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaná vycházela mimo jiné ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra, dle něhož žalobci v případě návratu do Afghánistánu nehrozí uložení či výkon trestu smrti, ani mučení, nelidské nebo ponižující zacházení či trest. Žalobce tuto skutečnost nijak neprokázal, když pouze stručně sdělil, že

mu hrozí smrt z důvodu změny náboženského vyznání. V průběhu své cesty navíc v žádném státě nepožádal o udělení mezinárodní ochrany; tvrzení o nebezpečí vážné újmy se tak jeví jako účelové. Krajský soud následně poukázal na to, že žalobce rozporoval závěry vyjádřené v závazném stanovisku až v podané žalobě, přičemž tak měl možnost učinit prostřednictvím odvolání proti rozhodnutí žalované o správním vyhoštění. V takovém případě by žalovaná byla povinna předložit věc k přezkumu příslušnému nadřízenému správnímu orgánu. Pokud tento postup žalobce nevyužil, nemohla žalovaná přezkoumávat závěry závazného stanoviska z vlastní iniciativy, neboť se jimi naopak byla povinna řídit. Předmětné závazné stanovisko přitom obsahuje veškeré úvahy vedoucí k závěru o žalobcově možném vycestování do země původu a je v tomto ohledu přezkoumatelné, čímž je dle názoru krajského soudu přezkoumatelné i napadené rozhodnutí, neboť žalovaná v něm z obsahu stanoviska beze zbytku vycházela.

[10] Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku spočívající v nedostatečném prokázání nebezpečí maření nebo ztěžování rozhodnutí o správním vyhoštění. Za skutkových okolností posuzovaného případu si žalobce musel být vědom toho, že na území států Evropské unie se zdržuje neoprávněně. Závěru, že nebude respektovat rozhodnutí o správním vyhoštění, nasvědčovala jednak skutečnost, že by to bylo v rozporu s jeho původním plánem vycestovat do Německa, a následně též skutečnost, že při absenci cestovního dokladu, víz a dostatečných finančních prostředků by legální opuštění území České republiky přicházelo v úvahu jen stěží. To vše přitom žalovaná ve svém rozhodnutí náležitě zohlednila.

[11] Ve vztahu k námitce nepřiměřenosti délky prodloužení doby trvání zajištění krajský soud uvedl, že v souvislosti s rekodifikací soukromého práva účinnou od 1. 1. 2014 byl sjednocen postup pro řízení o žádosti cizince o propuštění ze zajištění tak, že nadále bude o této žádosti rozhodovat Policie ČR s možností následného přezkumu v rámci správního soudnictví. O žalobě proti rozhodnutí o nepropuštění cizince ze zajištění rozhodují správní soudy podle § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců ve lhůtě 7 pracovních dnů. Policie je rovněž ve smyslu § 126 písm. a) zákona o pobytu cizinců povinna po celou dobu zajištění cizince zkoumat, zda důvody zajištění trvají. Krajský soud proto uzavřel, že právní řád nyní obsahuje dostatečné prostředky pro uplatnění žádosti cizince o propuštění ze zajištění, resp. následného soudního přezkumu proti případnému zamítavému rozhodnutí. Žalobcem citovanou judikaturu proto na posuzovaný případ použít nelze, a prodloužení doby trvání zajištění žalobce o 60 dnů tak dle názoru krajského soudu nebylo nepřiměřené.

II.
Obsah kasační stížnosti a navazující vyjádření žalované

[12] Proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 1. 2016, č. j. 10 A 4/2016 – 15, podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) dne 26. 1. 2016 kasační stížnost, doplněnou podáním ze dne 2. 3. 2016. Stěžovatel uplatňuje v kasační stížnosti důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené

rozhodnutí správního orgánu měl zrušit (přičemž za takovou vadu řízení lze považovat i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost), a nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[13] Stěžovatel konkrétně vytýká krajskému soudu, že jeho úvaha o tom, že v době vydání přezkoumávaného rozhodnutí probíhaly pohovory s afghánským konzulem, postrádá oporu ve správním spise. Z přezkoumávaného rozhodnutí vyplývá, že konzulární pohovor byl se stěžovatelem proveden dne 9. 10. 2015 a následně byl spisový materiál včetně informací získaných z konzulárního pohovoru odeslán příslušným úřadům do Afghánistánu. Dne 19. 11. 2015 bylo doručeno od Ředitelství služby cizinecké policie Praha sdělení, že ověřování totožnosti nadále probíhá. Z uvedeného nicméně neplyne, že v době vydání přezkoumávaného rozhodnutí stěžovatel absolvoval pohovory s afghánským konzulem. Žalovaná navíc porušila svou povinnost vyplývající z § 126 písm. a) zákona o pobytu cizinců, když po celou dobu zajištění stěžovatele řádně nezkoumala, zda podmínky zajištění trvají. Stěžovatel poukázal v této souvislosti na rozhodnutí Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 27. 10. 2015, č. j. CPR-38385-3/ČJ-2015-930310-C220, v němž byla v případě jiné státní příslušnice Afghánistánu zohledněna skutečnost, že do skončení doby trvání zajištění nebude ze strany afghánských úřadů ověřena totožnost a vydán náhradní cestovní doklad, a cizinka proto byla ze zajištění propuštěna. Konstatování, že v projednávané věci k ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu úspěšně dojde, se dle názoru stěžovatele jeví jako arbitrární, neboť žalované muselo být z úřední činnosti známo, že náhradní cestovní doklady se v zákonných lhůtách nedaří obstarat. Uvedené podporuje i další žalobní tvrzení, s nímž se krajský soud nevypořádal, a sice že do Afghánistánu nebylo v roce 2015 realizováno žádné vyhoštění. Závěr soudu, že potřeba ověření totožnosti stěžovatele a vystavení náhradního cestovního dokladu odůvodňuje jak stanovenou šedesátidenní lhůtu zajištění, tak i její prodloužení o dalších šedesát dnů, nasvědčuje spíše tomu, že doba zajištění stěžovatele byla stanovena na celkem 120 dnů. Přezkoumávaným rozhodnutím však došlo k již druhému prodloužení doby trvání zajištění, doba zajištění tudíž činila celkem 180 dnů (pro srovnání odkazuje stěžovatel na výše zmíněný případ, v němž byla cizinka zajištěna na dobu 90 dnů, přičemž k jejímu propuštění došlo již po uplynutí pouze 2/3 této doby).

[14] Stěžovatel dále namítá částečnou nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku z důvodu, že závěr krajského soudu o účelovosti tvrzení stěžovatele týkajícího se nebezpečí vážné újmy v zemi původu není nijak blíže odůvodněn. Ačkoliv stěžovatel v protokolu o vyjádření ze dne 8. 8. 2015 uvedl, že jako konvertitovi ke křesťanství mu hrozí v zemi původu smrt, Ministerstvo vnitra tuto skutečnost v závazném stanovisku nezohlednilo. Krajský soud současně nesprávně dovodil, že tvrzení o změně náboženského vyznání uplatnil stěžovatel až v rámci řízení o zajištění, neboť jak vyplývá ze správního spisu, stěžovatel jej uplatnil ve stejný den, kdy bylo vydáno rozhodnutí o zajištění. Stěžovatel navíc podal proti rozhodnutí o správním vyhoštění odvolání, o němž v době vydání napadeného rozhodnutí nebylo dosud pravomocně rozhodnuto. Nepřezkoumatelné a vnitřně rozporné je i závazné stanovisko Ministerstva vnitra, jelikož je v něm konstatováno, že stěžovatel se narodil a žil v Iránu, přičemž jej opustil z obavy o svůj život, nicméně následně se stanovisko vyjadřuje k možnosti jeho návratu zpět do Afghánistánu. Závěrem kasační stížnosti stěžovatel krajskému soudu vytýká, že se nevypořádal s jeho

argumentací stran nenaplnění podmínek stanovených § 124 odst. 1 písm. b) a c) zákona o pobytu cizinců z důvodu nedostatečného prokázání nebezpečí maření nebo ztěžování rozhodnutí o správním vyhoštění (konkrétně proč má za to, že pokud se stěžovatel nehodlá dobrovolně vrátit do země původu, kde mu hrozí smrt, porušuje zákon o pobytu cizinců hrubým způsobem). S ohledem na uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[15] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 11. 3. 2016 ztotožnila s napadeným rozsudkem a v podrobnostech odkázala na své vyjádření k žalobě ze dne 5. 1. 2016.

III.
Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti v první řadě hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. V této souvislosti dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou k tomu oprávněnou (§ 103 a § 106 s. ř. s.) a není namístě kasační stížnost odmítnout pro nepřípustnost (§ 104 s. ř. s.). Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2016, č. j. 4 Azs 18/2016 – 13, byla stěžovateli na jeho návrh ustanovena pro řízení o kasační stížnosti zástupkyně – Mgr. Sandra Podskalská, advokátka. Je tudíž splněna i podmínka povinného zastoupení advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[17] Napadený rozsudek přezkoumal Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Postupoval přitom podle § 109 odst. 3 s. ř. s., dle něhož je vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)], nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

[18] Kasační stížnost je důvodná.

[19] Nejvyšší správní soud se zabýval nejdříve kasačním důvodem podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tzn. nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Dospěl-li by totiž k závěru, že napadený rozsudek je zatížen vadou nepřezkoumatelnosti, nemohl by již posuzovat samotnou hmotně právní podstatu věci, neboť k tomu by bylo možné přistoupit až poté, co by výsledkem řízení před krajským soudem bylo jeho přezkoumatelné rozhodnutí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2007, č. j. 4 Ads 21/2007 – 77, všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu uvedená v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[20] Na tomto místě je vhodné připomenout, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí může nastat z důvodu nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů, popřípadě jiné vady řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Nejvyšší správní soud již v minulosti dovodil, že rozsudek krajského soudu lze považovat za nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost, pokud z něj nelze jednoznačně seznat, jakým právním názorem je správní orgán po zrušení svého rozhodnutí vázán, resp. jak má v dalším řízení postupovat, nebo pokud z něj nevyplývá, podle kterých ustanovení a podle

jakých právních předpisů byla v kontextu správní žaloby posuzována zákonnost napadeného správního rozhodnutí, pokud je jeho odůvodnění vystavěno na rozdílných a vnitřně rozporných právních hodnoceních téhož skutkového stavu, či pokud je jeho výrok vnitřně rozporný nebo z něj nelze zjistit, jak vlastně soud rozhodl (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013 – 25).

[21] Pokud jde o nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů rozhodnutí, tato musí být založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoli na dílčích nedostatcích odůvodnění. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Takovými vadami mohou být zejména případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 9 As 40/2011 – 51). Tyto závěry platí obdobě i pro rozhodnutí správních orgánů (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 236/2015 – 34).

[22] Nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem může naproti tomu nastat např. v případě, zamítne-li krajský soud žalobu jako nedůvodnou i navzdory tomu, že samotné rozhodnutí správního orgánu, které je předmětem soudního přezkumu, je zatíženou vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 4 Ads 17/2007 – 66). Právě tuto formu nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu shledal Nejvyšší správní soud i v posuzovaném případě.

[23] Podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců „[p]*olicie v rámci rozhodování o správním vyhoštění podle § 119 a 120 je povinna si vyžádat závazné stanovisko ministerstva, zda vycestování cizince je možné (§ 179); to neplatí, rozhoduje-li policie o správním vyhoštění při vycestování cizince na hraničním přechodu a cizinec výslovně uvede, že jeho vycestování je možné.*“

[24] Podle § 124 odst. 1 písm. b) téhož zákona „[p]*olicie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*“

[25] Podle § 124 odst. 3 téhož zákona „[p]*olicie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.*“

[26] Podle § 126 písm. a) téhož zákona „[p]*olicie je povinna po celou dobu zajištění cizince zkoumat, zda důvody zajištění trvají.*“

[27] Podle § 179 odst. 1 téhož zákona „[v]*ycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*“

[28] Podle § 179 odst. 2 téhož zákona „[z]*a vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje*

a) uložení nebo vykonání trestu smrti,

b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání,

c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo

d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

[29] Podle čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků „[ž]*ádný smluvní stát nevyhostí jakýmkoli způsobem nebo nevrátí uprchlíka na hranice zemí, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení.*“

[30] Otázkou, jaké podmínky musí být splněny, aby správní orgán mohl rozhodnout o zajištění cizince, se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS, jehož právní věty zní:

„I. Správní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné.

II. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.“

[31] V samotném odůvodnění citovaného usnesení pak rozšířený senát vyslovil následující právní názory:

„Při posouzení samotné sporné právní otázky vycházel rozšířený senát z toho, že zajištění cizince znamená omezení, nebo dokonce, v závislosti na povaze, délce, důsledcích a způsobu zajištění, zbavení jeho osobní svobody; jedná se tedy o velmi citelný zásah do jednoho z nejvýznamnějších základních práv jednotlivce. Takový zásah může být přípustný jen za přísně vymezených podmínek definovaných nejen zákonem o pobytu cizinců, ale především ústavním pořádkem ČR. Podle čl. 8 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je osobní svoboda zaručena. Podle čl. 8 odst. 2 věty první Listiny nesmí být nikdo zbaven svobody

jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Podle čl. 5 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod má každý právo na svobodu a osobní bezpečnost. Nikdo nesmí být zbaven svobody kromě následujících případů, pokud se tak stane v souladu s řízením stanoveným zákonem: ...f) zákonné zatčení nebo jiné zbavení osobní svobody osoby, aby se zabránilo jejímu nepovolenému vstupu na území, nebo osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání (srov. též čl. 9 odst. 1 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a čl. 6 Listiny základních práv Evropské unie).

Všechny zmiňované právní dokumenty zdůrazňují zákaz svévolného zbavení či omezení osobní svobody. Podle čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy a k ní se vztahující judikatury Evropského soudu pro lidská práva může zajištění nebo jiné zbavení osobní svobody cizince (např. vydávací nebo vyhošťovací vazba) proběhnout jednak pouze v souladu s řízením stanoveným zákonem, přičemž tato právní úprava musí mít určitou kvalitu tak, aby jasně a předvídatelným způsobem vymezovala podmínky zajištění nebo jiného zbavení osobní svobody, a jednak toto zbavení osobní svobody musí sledovat Úmluvou vymezený účel, tedy zabránit nepovolenému vstupu cizince na území nebo realizovat jeho vyhoštění či vydání (viz např. rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ze dne 18. 12. 1986 Bozano proti Francii, ze dne 25. 3. 1995 Quinn proti Francii, ze dne 25. 6. 1996 Amuur proti Francii, ze dne 5. 2. 2002 Čonka a další proti Belgii, ze dne 27. 11. 2003 Shamsa proti Polsku, ze dne 25. 1. 2005 Singh proti ČR, ze dne 27. 1. 2008 Rashed proti ČR, ze dne 12. 2. 2009 Nolan a ostatní proti Rusku, ze dne 19. 2. 2009 A. a ostatní proti Spojenému království ad.).

Rovněž podle čl. 15 odst. 1 návratové směrnice mohou členské státy zajistit pouze státního příslušníka třetí země, o jehož navrácení probíhá řízení, a to za účelem přípravy návratu nebo výkonu vyhoštění, zejména v případech, kdy hrozí nebezpečí skrývání nebo dotčený státní příslušník třetí země se vyhýbá přípravě návratu či uskutečňování vyhoštění nebo je jinak ztěžuje, přičemž lze k zajištění přikročit pouze tehdy, nemohou-li být v konkrétním případě účinně uplatněna jiná dostatečně účinná, avšak mírnější donucovací opatření. Jakékoli zajištění musí trvat co nejkratší dobu, a pouze dokud jsou s náležitou pečlivostí činěny úkony směřující k vyhoštění. Ukáže-li se, že reálný předpoklad pro vyhoštění přestal z právních nebo jiných důvodů existovat nebo že přestaly existovat podmínky uvedené v odstavci 1, ztrácí zajištění odůvodnění a dotčená osoba musí být bezodkladně propuštěna (čl. 15 odst. 4 návratové směrnice).

Lze tedy dospět k závěru, že v případech, kdy bude již v době rozhodování správního orgánu o zajištění cizince zřejmé či pravděpodobné, že účel zajištění, tj. správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince, nebude moci být realizován, nebylo by možné zbavení či omezení osobní svobody cizince považovat za souladné s ústavním pořádkem, s mezinárodními závazky ČR v oblasti ochrany základních práv a podle současného právního stavu ani s citovanými ustanoveními návratové směrnice.

[...]

Lze tedy uzavřít, že správní orgán má povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince možnými překážkami správního vyhoštění, předání nebo vycestování tohoto cizince v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo kdy před rozhodnutím o zajištění cizince vyšly najevo. V takové situaci je správní orgán povinen možné překážky správního vyhoštění, předání nebo vycestování cizince před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a, jak již konstatoval první senát v citovaném rozsudku ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009 – 61, publikovaném pod č. 1850/2009 Sb.

NSS, učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, předání nebo vycestování cizince alespoň potenciálně možné.“

[32] Odkázat lze v této souvislosti taktéž na poměrně nedávný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 236/2015 – 34, v němž zdejší soud konstatoval nepřezkoumatelnost rozhodnutí policie o zajištění cizince pro nedostatek důvodů. Ve zmíněném případě se jednalo o cizince irácké státní příslušnosti, který před správním orgánem vypověděl, že se nemůže vrátit do země původu z důvodu válečného stavu, přičemž dále dodal, že bydlel v oblasti obsazené tzv. Islámským státem, při bojích byl zraněn a spolu s rodinou odešel do Bagdádu. Nejvyšší správní soud následně dospěl k závěru, že *„již v době vydání rozhodnutí žalovaného bylo obecně známou skutečností, že na značné části Irácké republiky dochází k intenzivním bojům v konfliktu s tzv. Islámským státem. Jde tedy o skutečnosti, ke kterým byl žalovaný při rozhodování o zajištění stěžovatele povinen přihlédnout a přezkoumatelným způsobem je konkrétně, byť předběžně, vyhodnotit, jak uvedeno ve výše citovaném usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu.“*

[33] Ačkoliv v předmětném řízení je přezkoumáváno rozhodnutí policie o prodloužení doby trvání zajištění stěžovatele (nikoliv rozhodnutí o jeho zajištění), lze v ní výše uvedené závěry rozšířeného i 5. senátu zdejšího soudu přiměřeně použít. Předně je nutno poukázat v této souvislosti na § 126 písm. a) zákona o pobytu cizinců, dle něhož je policie povinna po celou dobu zajištění cizince zkoumat, zda důvody zajištění trvají. Tuto povinnost tak z povahy věci má i při rozhodování o prodloužení doby trvání zajištění. Zjistí-li proto policie, že účel zajištění – v tomto případě správní vyhoštění – nebude možno v budoucnu realizovat, odpadne tím i důvod samotného zajištění. Ustanovení § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců pak opravňuje policii prodloužit dobu trvání zajištění cizince toliko za situace, je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění. Zásadní podmínkou proto zůstává, aby i v této fázi řízení bylo vyhoštění alespoň potenciálně možné.

[34] Nejvyšší správní soud považuje za vhodné předně podotknout, že stěžovateli nelze přisvědčit v jeho názoru stran nepřezkoumatelnosti závazného stanoviska Ministerstva vnitra k otázce možnosti vycestování stěžovatele pro jeho vnitřní rozpornost. Stěžovatel v této souvislosti konkrétně namítá, že ve stanovisku je nejdříve konstatováno jeho narození v Iránu, kde též žil a odkud odešel z obavy o svůj život, přičemž v jeho dalším obsahu se ministerstvo vyjadřuje k možnosti návratu stěžovatele zpět do Afghánistánu. Uvedený postup je nicméně dle názoru zdejšího soudu zcela správný. Ministerstvo vnitra při zpracovávání předmětného stanoviska vycházelo ze znění § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, obsahujícího požadavek hodnotit otázku existence překážek vycestovaní cizince ve vztahu k jeho navrácení do země, jejímž je státním občanem. Možnost navrácení cizince do státu jeho posledního trvalého bydliště bývá posuzována toliko v případě cizinců bez státního občanství (avšak v nyní projednávané věci by se i tak jednalo o jeden a tentýž stát, neboť stěžovatel jako místo svého trvalého bydliště označil *„Afghánistán, Herat, Šedan“* – viz str. 1 protokolu o vyjádření účastníka správního řízení ze dne 7. 8. 2015, č. j. KRPC-112902-9/ČJ-2015-020023, ve správním spise založeno pod poř. č. 9).

[35] Ustanovení § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců přitom reflektuje pravidlo vyplývající z norem obecného mezinárodního práva, dle kterého jsou za své občany odpovědny primárně jejich domovské státy, z čehož také vyplývá povinnost států své občany chránit (viz SHAW, Malcolm N. *International Law.* Cambridge: Cambridge

University Press, 2008. s. 809), a s tím související povinnost států přijímat vlastní občany vyhoštěné z jiných zemí (srov. BROWNLIE, Ian. *Principles of Public International Law.* Oxford: Oxford University Press, 2008. s. 398). Z uvedeného pojetí úzké vazby mezi státem a jeho občany ostatně vychází i institut diplomatické ochrany, představující oprávnění státu, utrpěl-li jeho občan v jiném státě (zpravidla ve státě pobytu) určitou újmu, převzít nárok poškozeného jednotlivce za svůj a uplatnit jej vůči státu, který zmíněnou újmu jednotlivci způsobil [srov. v této souvislosti čl. 3 odst. 1 Návrhu článků o diplomatické ochraně, jenž stanoví, že „[o]*právněn vykonávat diplomatickou ochranu je stát, jehož je daná osoba občanem.*“ (citováno z: FAIX, Martin a kol., *Rukověť ke studiu mezinárodního práva 1: Dokumenty.* Praha: Leges, 2015. s. 317)]. Opustí-li tudíž cizinec stát pobytu z důvodu obavy o svůj život, měl by se v první řadě pokusit nalézt ochranu ve svém domovském státě. Lze proto uzavřít, že ačkoliv v posuzovaném případě stěžovatel žil v Iránu, odkud též do států Evropské unie vycestoval, Ministerstvo vnitra se v souladu s §179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, jakož i pravidly mezinárodního práva, správně zabývalo možností jeho navrácení zpět do země původu, tzn. Afghánistánu.

[36] Stěžovateli lze nicméně přisvědčit v tom, že napadené rozhodnutí žalované je nepřezkoumatelné z důvodu, že žalovaná se v něm nikterak nevypořádala s tvrzením stěžovatele týkajícím se jeho konverze ke křesťanství. V této souvislosti žalovaná toliko odkázala na podklady, ze kterých při svém rozhodování vycházela a jejichž součástí je i závazné stanovisko Ministerstvo vnitra k možnosti vycestování stěžovatele. Ministerstvo vnitra se přitom ve svém stanovisku omezilo pouze na konstatování aktuální bezpečnostní situace v Afghánistánu (která se navíc z popisu uvedeném ve stanovisku jeví jako nepředvídatelná a poměrně závažná), a následně uvedlo, že „[n]*a základě posouzení výpovědi výše jmenovaného cizince nedošel OAMP MV ČR k závěru, že by mu ve vlasti byl uložen trest smrti či mu vykonání tohoto trestu hrozí. Cizinec rovněž neuvedl žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit, že by mu v případě návratu do vlasti mohlo hrozit mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo trest. Jmenovanému se rovněž nepodařilo prokázat, že by právě jemu v případě návratu do vlasti hrozilo vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, neboť v takové situaci by využil svého práva na podání žádosti o mezinárodní ochranu v kterémkoliv z členských států EU, přes které do České republiky přicestoval, případně v České republice jako takové, což ale neučinil, přestože mu v tom nebránily žádné závažné a objektivní překážky. Naopak se pouze vědomě nelegálně nacházel a pohyboval po území České republiky, přičemž jeho cílovou zemí byl jiný členský stát EU, konkrétně Spolková republika Německo, a lze tak pochybovat o pravdivosti jím tvrzených obav z návratu. V případě následného podání žádosti o mezinárodní ochranu ze strany jmenovaného na území České republiky bude samozřejmě tato přezkoumána v rámci standardního řízení ve smyslu zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění. Případné vycestování účastníka řízení pak po posouzení skutečností jím sdělených nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky. S ohledem na výše uvedené aktuální bezpečnostní situaci v Afghánistánu a průběh jeho cesty, správní orgán OAMP MV ČR konstatuje, že v případě pana D. N. vycestování do země jeho státní příslušnosti pobytu je možné* [viz str. 3 závazného stanoviska Ministerstva vnitra ze dne 9. 8. 2015, ev. č. ZS27136, ve správním spise založeno pod poř. č. 30].“

[37] Z výše uvedeného je zřejmé, že Ministerstvo vnitra ve svém stanovisku nezohlednilo konkrétní skutkové okolnosti posuzovaného případu, neboť se vůbec nezabývalo otázkou postavení křesťanů v Afghánistánu (zejména pokud jde o jejich

případné pronásledování) a s tím související otázkou, zda by stěžovateli v důsledku tvrzené konverze k tomuto náboženství mohlo v případě navrácení do země původu hrozit nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Špatné zacházení s křesťany a zejména s osobami, které změnily své náboženství z islámu na křesťanství v Afghánistánu je přitom dle názoru zdejšího soudu poměrně známou skutečností, čehož důkazem mohou být i četné odkazy stěžovatele na konkrétní případy z minulosti (viz žaloba ze dne 30. 12. 2015 na č. l. 1 soudního spisu). Aprobovala-li žalovaná obsah závazného stanoviska Ministerstva vnitra v uvedené podobě do svého rozhodnutí, aniž by si sama učinila předběžný úsudek o tom, zda je realizace správního vyhoštění stěžovatele v návaznosti na jeho tvrzené náboženství alespoň potenciálně možná, nezabývala se dostatečně otázkou, zda stěžovateli v zemi původu může hrozit nebezpečí vážné újmy spočívající v mučení nebo nelidském či ponižujícím zacházení nebo trestání ve smyslu § 179 odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. S přihlédnutím k výše citovaným judikatorním závěrům (viz odst. [30] – [32] tohoto rozsudku) proto zdejší soud považuje napadané rozhodnutí žalované za nepřezkoumatelné. Nezohlednil-li tuto skutečnost ve svém rozhodování krajský soud, zatížil rovněž své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti (srov. odst. [22] tohoto rozsudku).

IV.
Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[38] S ohledem na shora popsané důvody dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek krajského soudu i přezkoumávané rozhodnutí žalované jsou nepřezkoumatelné. Zdejší soud se proto nezabýval ostatními věcnými námitkami stěžovatele a podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. zrušil napadený rozsudek a spolu s ním rovněž i přezkoumávané rozhodnutí s tím, že pro tento postup byly dány důvody již v řízení před krajským soudem.

[39] Nejvyšší správní soud však současně nevyslovil, že žalované se vrací věc k dalšímu řízení. Lze totiž v této souvislosti odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012 – 34, publ. pod č. 2757/2013 Sb. NSS, v němž soud vyslovil, že *„po zrušení rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno, protože podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění prvním úkonem v řízení. Je-li tedy tento úkon ve formě rozhodnutí zrušen, neznamená to současně, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci, která je značně specifická a vyžaduje urychlené vyřízení, znamená ukončení řízení před správním orgánem, aniž by se tím jakkoli zasahovalo do jeho pravomoci, která byla vyčerpána vydáním původního rozhodnutí. Ukončení řízení tímto způsobem koresponduje s požadavkem na okamžité propuštění cizince poté, co bylo rozhodnutí o jeho zajištění za účelem správního vyhoštění zrušeno.“*

[40] Výše uvedené závěry lze zcela nepochybně přiměřeně použít také v posuzovaném případě. Podle § 124 odst. 3 věty čtvrté zákona o pobytu cizinců je v řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince prvním úkonem právě vydání rozhodnutí. Po zrušení přezkoumávaného rozhodnutí tudíž neexistuje řízení, v němž by mělo a mohlo být pokračováno. Jelikož ale z obsahu správního spisu plyne, že stěžovatel byl dne 1. 2. 2016

ze zařízení pro zajištění cizinců propuštěn (viz příkaz k propuštění cizince ze dne 26. 1. 2016, č. j. KRPC-112902-70/ČJ-2015-020023, ve správním spise založeno pod poř. č. 70), neuplatní se v projednávané věci ustanovení § 127 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, dle něhož „[z]*ajištění musí být bez zbytečného odkladu ukončeno rozhodne-li soud ve správním soudnictví o zrušení rozhodnutí o zajištění cizince, o zrušení rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění nebo o zrušení rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení; povinnost propustit cizince vzniká vyhlášením zrušujícího rozsudku.*“

[41] V případě, že Nejvyšší správní soud zruší rozsudek krajského soudu a současně zruší i rozhodnutí žalovaného správního orgánu podle § 110 odst. 2 s. ř. s., je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek, a Nejvyšší správní soud tak rozhodl o jejich náhradě výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, č. j. 1 As 61/2008 – 98).

[42] Žalovaná neměla v soudním řízení úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Stěžovatel byl na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu v předcházejícím řízení před krajským soudem, jakož i v řízení o kasační stížnosti před zdejším soudem, úspěšný. Z obsahu spisu nicméně nevyplývá, že by mu v řízení před zdejším, jakož i krajským soudem, nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 téhož zákona, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[43] Jelikož stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyně, Mgr. Sandra Podskalská, advokátka, platí hotové výdaje a odměnu za toto zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s. za použití § 120 téhož zákona). Ustanovené zástupkyni stěžovatele proto Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za dva úkony právní služby, a to převzetí a přípravu zastoupení a doplnění kasační stížnosti ze dne 2. 3. 2016 [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu]. Za tyto úkony náleží zástupkyni stěžovatele odměna ve výši 6.200 Kč (2 x 3.100 Kč) podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 advokátního tarifu a dále režijní paušál ve výši 600 Kč (2 x 300 Kč) podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy 6.800 Kč. Protože zástupkyně stěžovatele doložila, že advokátní kancelář, v níž působí jako tzv. zaměstnaná advokátka, je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o příslušnou zákonnou sazbu této daně (21 %) vypočtenou z přiznané odměny a náhrady hotových výdajů, v daném případě tedy o částku 1.428 Kč. Zástupkyni stěžovatele tak bude vyplacena částka ve výši 8.228 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. dubna 2016

JUDr. Dagmar Nygrínová

pokračování

předsedkyně senátu